

N A Š A V A S

Skriti nameni in
tajni cilji v delovanju,
to so lastnosti vseh
meščanskih strank.
„Selo“.

GLASILO ZEMLJORADNIŠKE STRANKE ZA SLOVENIJO.

Izhaja vsak četrtek.
Stane celoletno 20 Din. (80 K)
„ pol leta 10 Din. (40 K)
za inozemstvo 35 Dinara letno
za Ameriko 5 Dolarjev

Uredništvo in upravništvo lista:
Celje, Razlagova ulica 11.
Glavni urednik: Anton Novačan.

Oglasi za vsak mm višine stolpca (64 mm) K 1-20
Mali oglasi do 30 mm stolpca (64 mm). . K 1—
Pri stalnih inseratih znaten popust.

Žandarji in, Vaški Svet, v Ljubnem.

Kakor smo že poročali, so naši vrli zemljoradniki v Ljubnem ustanovili svoj Vaški Svet v smislu štatutov Zemljoradniške stranke. Dne 9. t. m. pa so žandarji, baje po nalogu ekspoziture okrajnega glavarstva v Mozirju, vse odbornike Vaškega Sveča v Ljubnem zaslišali, sestavljali z njimi zapisnike, tajnika br. Andreja Zalesnika pa odgnali na postajo in ga tam zasliševali.

Natančnega poročila še nimamo. Toda dejstvo samo, da politična oblast skuša na ta način preprečiti organizacijo Zemljoradn. Stranke, je strašna obtožba demokratskega samostojnega režima v Sloveniji.

Zgodilo se je nečuveno nasilje, kršila se je ustava, ki jamči vsem državljanom svobodo zborovanja, združevanja in govora. Mi protestiramo proti takemu nasilju. Obvestili smo o tem naš Zemljoradniški poslaniški klub v Beogradu, ki bo v parlamentu ukrenil vse potrebno, da enkrat za vselej prenehajo oblasti preganjati naše prišaste.

Zemljoradniki Slovenije! Ne dajte se ustrašiti! Ustanavljajte povsod Vaške Sveče. Oblasti morajo spoštovati ustavno zajamčene svobode državljanov. Zemljoradniška stranka se bori z zakonitimi sredstvi proti današnji vladi in vsako nasilje se bo maščevalo nad tistimi, ki ga zakrivijo.

Našemu „Vaškemu Svetu“ v Ljubnem pošiljamo bratske pozdrave. Vztrajajte junaško, vi prvi mučeniki za zemljoradniško idejo, ne omahujte, ne omagajte! Na vas gledajo stotisoči naših bratov sotrpinov cele Jugoslavije. Junaški srbski kmet-trpin, odločni hrvaški seljak-trpin ne bosta nikoli dovolila, da bi se bratu Slovincu godila krivica. V slogi je moč!

Lisica.

Ves svet jo pozna, ki jo preganjajo vedno kakor volka; zato je ni treba mnogo opisovati. Po barvi imamo dve vrsti. Ena je rjava, ima barvo zrelega sena ali suhega listja, druga je sivkasta kakor zemlja in se prilagodi zemlji na kateri živi; ko ima sivo barvo, ima jo samo zato, ker je njena dlaka, ki je tudi tedaj zamolke barve, na svojih vrhovih bela. Toda rjava ali siva, lisica je vedno vitka, divja, hitra in močna žival, pravi me-sožer . . .

Lisica ima najfinejša čutila. Ona ne bo nikoli pomešala glas človekov, z glasom kakšne živali, ali s šumom kake mrtve stvari, ali z žvižgom vetra; nikoli se ne bo prevarila v oceni smeri s katere prihaja zvok; slišala ga bo vedno z ogromne daljine. A nos ima isto tako občutljiv kakor uho. Ona gre vedno za vetrom in niti najslabeyši, najminljivejši vonj ji ne uide.

Naj živi naš Vaški Svet v Ljubnem!

Živela naša celodržavna Zemljoradniška stranka slovenskih, hrvaških in srbskih kmetov in delavcev!
Anton Novačan.

Delitev države na oblasti.

Iz Beograda je prišel glas, da se država razdeli na dvadeselinšest oblasti. Bog ve, zakaj ravno šesindvajset. Kračje in lepše bi bilo, kar na dva ducata. Najbrž so navrgli dve in sicer ljubljansko in celjsko. Bodo že vedeli, zakaj.

Nas ta reč pušča hladne, le nekaj pripomnimo. Gospodje demokrati pijejo na račun medvedje kože, med tem ko se medved še sprehaja po šumi. Oni delijo državo, kakor nekaj svojega. Ker pa vemo, da gre delo v Beogradu glede te delitve z polževo hitrostjo, ki bo samo ob sebi zaspalo, ne pričakujemo dolgega življenja od teh stvorov, če bi jih koncem koncev res ustvarili. Mi zemljoradniki smo za najširjo ljudsko samoupravo, pa brez demokratskih duševnih očetov. Tudi mi bomo ustvarili samoupravna telesa, toda temeljeno drugačnih vidikov. Za nas bodo merodajni v prvi vrsti gospodarski, potem kulturni, socialni, zemljepisni, sami pravični momenti, ne pa število kandidatov za načelnika teh oblasti, kakor pri demokratih.

Samostojneži nas ne molijo, ker vemo, da ti plešejo kakor bosanski medved po taktu demokratskih deljnov.

Predno pa razdelimo državo na samoupravna telesa, bomo ustvarili upravne zakone po enotnih načelih, da ne bode takšne kolobocije, kot je sedaj. Kaj pomaga razdelitev, če pa zakonov ni?! Tako orje demokrat, ki plug postavi na njivo in hoče, da bi sam brez priprege oral. Tako pametnih plugov še čez 100 let ne bomo

Ko nastavljaš past za lisice, moraš obuti novo obutilo, drugače ne pride lisica nikoli na tisto mesto, ker ti bo čutila sled. In tudi njene oči so hitre in dalekovidne in nezmotljive kakor orlove.

Kadar pride lisica v novi kraj, poišče si najprej novo stanovanje, eno za dan, drugo za noč. Za podnevi si izbere prostor v gostem grmovju, odkoder lahko gleda na hiše, na steze po katerih hodi perutnina. Tu si napravi gnezdo, zviše se v klopčič kakor mačka, glava nasloni na zemljo in čaka na straži. In nič ne uide njenim očem. V najkrajšem času prešludira vse navade domačinov, ljudi in živali, zve, kedar legajo k počitku in kedar zjutraj vstajajo, kedar kurnike odpirajo in zapirajo . . . Da pa bi čez noč imelakam položili glavo in da bi imela na varnem svoje mlade osvoji si lisico brlog kakšnega jaz-

imeli, četudi ostanejo Samostojneži tako dolgo v vladi.

Odkar se je slovenski rod po lastni moči zavedal, je bil njegov ideal le zedinjena Slovenija. Rajna Avstrija je to s kislim obrazom molče trpela, samo glas po takšni Sloveniji ni smel biti preveč glasen. Preobrat nam je prinesel postriženo Slovenijo v Jugoslaviji. Ideal Slovencev je bil izpolnjen, po katerem smo hrepeli dolga stoletja. Ta ideal teptajo sedaj v blato naši samostojneži, ker so si vtepli v glavo, da se mora razdeliti, ker imajo rayno dva demokratska kandidata, za obe oblasti. Ti ljudje instinktivno čutijo, da jih narod mrzi, ter gledajo, kako bi ga še bolj obrzdali in nategnili vajeti. Toda te vajeti bo zgrabil narod, da bodo tem ljudem zazvižgale po hrblih.

Stopi na Ojstrico ter vzemi velik dežnik seboj. Videl boš, zasenčiš celo Slovenijo, tako je velika. Ta drobci še hočejo deliti, da bo zemljoradnik plačeval za dva namestnika in dvojine uradnike. Kadar jih bode demokrati sami plačevali, jih pa imejte. Z našim denarjem hočemo sami gospodariti, če nam ga pri vašem državnem gospodarstvu še bode kaj ostalo.

Zeleni prapor zemljoradniški že vihra ter se klanja materi zemlji! Za njim koraka nepregledna množica jugoslovanskih trpinov, ki v polu svojega obraza in s krvavimi žulji pridobivajo iz te zemlje kruh, njemu pa ga trgajo iz rok nenasitne vararlice.

To zemljo, prepojeno z lastno krvjo in znojem, bo zemljoradnik upravno razdelil sam, kakor bo spoznal za pravo.

Združene ameriške države poznajo gesle: „Pravična oblast vlade temelji na privolitvi vladanih!“ Pri njih je vlada največja služabnik države, pri nas se pa vlada s svojimi strankami istoveti z državo, vse drugo pa je izven države ali vsaj proti državnemu. Po tem receptu bi mi zemljoradniki, največji slani v državi, morali k vsemu molčati. Dolgo smo mol-

beca; noče izgubivati časa in sama kopati jame. Jazbeci imajo prijetna stanovanjavanja, z mnogimi odelki, dobro presračena in zvezana s hodniki in postelje posiljane z mehko travo. Vse je pri njih do skrajnosti čisto, zakaj jazbec nikoli ne onesaži svojega stanovanja. Lisica to dobro ve in stoji na straži. Čim jazbeci zapustijo svoj brlog, lisica se splazi vanj in ga na več mestih onesaži. Potem čaka. V brlogu nastane tak smrad, da se njega zakoniti gospodarji, ko se vrnejo domu, rajše takoj izselijo kakor da bi živeli v taki gnusobi. Če pa jazbec začuti, da stoji zunaj pred vratmi sovražnik, in se sploh noče gani iz brloga, tedaj začne lisica z obleganjem, često v družbi s kako drugo lisico, ki ji priteče na pomoč. In tedaj nastane krvava borba, ki besni od hodnika do hodnika. Na koncu koncev se morajo jazbeci, težki, z mastjo obloženi in kratkega

čali, a ta molk je bil kakor če zastane ozračje pred nevihto. Že bliska, grom že vollo doni, zemlja drhti za svoje sinove — zemljoradnike — v trdnem pričakovanju, da se nevihta razpali, zmandra te sovraže in trpečemu svetu zasije solnce pravičnosti in poštenosti. V.

Ivan Robnik:

Kam drži ta pot?

V časnikih sem čital odgovor vojne ministra na protest poslanca dr. Hohnjeca proti uporabljanju ruskih beguncev za obmejno stražo v Sloveniji. Kot šolski vodja obmejne šole tukaj pri Sv. Juriju ob Pesnici nisem imel volje brigati se za obmejno stražo kot tako in bodisi, da je sestavljena iz našincev ali Wranglovcev. Ker pa imam oči, da vidim, in ušesa da slišim, ne morem več molčati o tem, kar nehoje vidim in slišim tu ob naši državni meji.

Državna razmejitev je znatno pomanjšala našo krajno in šolsko občino ter skrčila število šolskih otrok tako, da sta obe učni sobi v priliki nove šole prazni. Eno teh sob je najela finančna uprava ter nastala v njej dne 16. novembra 1919 moštvo finančne straže. Podnevi in ponoči, poleti in pozimi sem slišal, kako je moštvo odhajalo v službo in zopet prihajalo v svoj stan, videl pa tudi, da je priliralo pred šolsko poslopje in finančno pisarno marsikaterega lihotapca: tega z nabito polnim nahrbtnikom, onega z natovorjenim vozom in vprežno živino. Mnogo je storilo tudi naše vrlo orožništvo. V izvenslužbenem času je finančno moštvo gojilo lepo slovensko in slovansko pesem ter z njo pridobivalo srca za jugoslovanstvo in človečanstvo. Ne zamerimo mu preveč, če je zdaj pa zdaj v prostem času in ob narodnih praznikih sedlo h kapljici iz Slovenskih gor, med katere je potem zazvenela navdušena narodna pesem.

dih, umaknili premagani iz jame. Obliti s krvjo se vlečejo iz tega mesta in lisica prevzame njihovo stanovanje,

Lisica „dela“ podnevi in ponoči. Samo če močno dežuje ali sneži, zavleče se podnevi v brlog in čaka. Ponoči pa je vedno zunaj in ob vsakem vremenu. Včasih ji je deževna noč pripravnejša vsaj za lov na živali, ki spijo po drevju, ker ji kapljice padajoče s teh živali, prinašajo jasnejši vonj od njih. Tudi je za njo pripravna noč, kadar piha močni veter. Tedaj hodi ona v lov na zajce: li so od močnega vetra, od lomnjav okrog sebe toliko preplašeni in zbegani, da izgube glavo čim jih lisica požene.

Lisica lovi na suhem in v vodi, povsod kjer zavoha plen. In vse ji gre v tek: meso in riba, sadje in sladkarija. In vedno si zna izbrati, kar je najboljšega. Iz kurnika odnese najbolj tolste piščanca, najmlajšo

V nedeljo, dne 2. oktobra 1921 popoldne je došel v našo vas oddelek ruskih beguncev-graničarjev, ki so obstali pred šolskim studencem; da si ugame žejo. Vsled suše je bilo v njem le malo vode. Ker je bila površ še neprijetnega okusa, je tudi nek ruski četovodja ni maral ter vprašal enega svojih tovarišev: „Wie sein dieses Wasser?“ Opazivši mene na balkonu, me vpraša: „Wo sein besseres Wasser?“ Povem mu slovenski in pokažem smer, nato pa razmišljam tako-le: Avstrijski republik ne bo treba obmejnih straž, saj je naša Jugoslavija najela „söldnerje“, katere bodo oni onstran meje bolje razumeli kakor naši. Res žalostno in ponižujoče, če država ne zaupa ali ne more zaupati svojih mej svojim sinom-stražnikom. Pa kako, da zaupa sebo svojim sinom-vojakom? Bo mogoče tudi te zamenila s „söldnerji“ iz svobodnih držav Malajcev ali Culukafrov? — Po kratkem oddihu so Wranglovci odšli na mejo in nisem jih videl več.

Dne 16. oktobra je finančna straža opustila obmejno službo, pododdelka pri Sv. Duhu in v Svečini sta bila odpoklicana semkaj v Šentjur, kjer je še danes, dne 12. februarja 1922, ne v eni ampak v dveh učnih sobah nove šole skupaj 20 mož brez — posla. S štiriurnim medsebojnim poukom na dan se že štiri mesece „pripravljajo“ za notranjo službo, v katero pa jih finančna uprava ne kliče, ker baje še ni potrebnega kredita in ker kratkomalo „ne ve, kam z njimi“. Tako toraj: približno 30 Wranglovcev v tukajšnji obmejni službi, 20 čvrstih Jugoslovancev pa za — pečjo. In ljudstvo, ki stoka pod domačim bremenom, ve dobro, da velja to doslej razun obleke, kuriva, stanovanja in štaba pri Wranglovcih $5 \times 30 \times 1400$ kron, t. j. 168.000 kron, za brezposelne financarje pa $4 \times 20 \times 1800$ kron, t. j. 144.000 kron. Bodisi, da je moštvo finančne straže ali kontrole odveč, bodisi, da se mu ne zaupa, v vsakem slučaju se naj odkrito govori in sklence račun, da se posameznik lahko vrne v svoj prejšnji stan in postane spet koristen član človeške družbe.

V torek, dne 24. januarja t. l., se je vršilo cepljenje graničarjev, kateremu je sledilo popivanje in šampiniziranje. Graničar, baje poročnikov sluga, se je pri tej priliki spričo gostov bahal z denarjem, mečkal in metal po tleh tisočdinarske bankovce en tisočdinarski bankovec je hotel raztrgati in vreči v peč, a se mu je to zabranilo. Očividci trdijo, da je imel krog 9000 dinarjev, katere je baje zasegel kot graničar ob albanski

meji. Pripovedoval je, da je nekega dne zalotil voznika, ki je peljal sod masti v Skader. V masti je našel toliko zlatega in srebrnega denarja, da so ga „brojili“ trije tri dni, a ga niso mogli „zbrojiti“. Denar je izročil državi, a ni prejel nagrade. Drugi pot si je vzel nagrado sam. S tem je omajena trditev, da se graničarji ne dajo podkupiti in opravljajo svojo službo prav vestno in marljivo. Kaj ni mogoče, da prenese graničar z denarjem vred tudi svoje zmožnosti, od albanske na severno mejo? Še več, da je navodilo svojim tovarišem, kako je treba „opravljati službo“. In kdo je dal navodilo njemu? Oblast, ki ni držala dane obljube glede nagrade, da sem njegov sodnik, ga oprostim.

Vse to ve naša vas. Samo ponižajte se in pojdite med preprosto ljudstvo, pa bodele slišali na lasna ušesa, kako se tamkaj-le pomenkujejo davkoplačevalci: Od nas terjajo strahovite davke že izza leta 1918, tu pa izmetavajo stotisoče za brezposelne financarje in nepotrebne Wranglovce. Nas hočejo učiti varčevanja, sami pa na račun naših žuljev kar na debelo delijo cigarete za prezentacijo ministrom in njihovim prvim podnožnikom, zato seveda ubogi pari dražijo danadan tobak za pipo in žvekanje, plačujejo dnevničke postancem, ki ne marajo ne parlamenta ne dela in slikajo za koritom, določujejo visoke pokojnine napetoličnim ministrom in petičnim ministrskim vdovam, pokopavajo ministre in poslance na državne stroške. Kadar so ministri in poslanci med nami, radi pripoznajo in se celo pobahajo, da so rojeni bajtarji, kadar pa štopijo v vladno brivnico, so frakarji enako visokorodnim in nas brijejo brez žajfe. Po njihovem prizadevanju pride pri teh vralih Italijan in kupi živino, pri drugih pa po njihovem priknavanju davčni eksekutor po izkupljeni denar, ki se potem nasiplje v vladna korita itd. itd. — Moj dedek je pravil: „Bil je pajk. Ker je izpil kri muhi, so ga napadle mušice in v oblaku mušic ga je bilo konec“.

Gruča dvolastnikov se huduje: Pred državno razmejitevjo so nam obljubljali razun davčnih še vse mogoče druge ugodnosti. Zdaj pa imamo vedne sitnosti zaradi vode, cest, riganja, dovoza gnoja na njive onstran meje, zaradi sprave drv in stelje na dom. V poletju naši kosci ne bodo smeli pred solničnim vzhodom na travnik onstran meje, ker gospoda našega kmetskega roda ne vé, da dobro reže kosa, dokler pada rosa.

Pristopite zdaj k tem-le revežem in prisluškujte: V luksusu in izobilju pohajajo v električno razsvetlene ho-

tele, kavarne in gledališča, mi pa plačujemo visok monopol na vsako žveplenko, s katero posvetimo v bajto in hlev. Plačujemo monopol na sol, ker gospoda v žarki ljubezni do nas hoče, da nimamo soli ne v želodcu ne v glavi. Vedno više so cene petroleju, ki ga potrebujemo v gospodarstvu in gospodinjstvu. Sladkor bo še samo za mestne skodele, za nas pa celi krompir brez soli.

Dobro bo, če slišite še pregovor pred prodajalno: Tu na meji lovijo nahrbtnike in pade človek, ki je hotel pobegniti s saharinom v žepu, nočejo pa videti, kako se tihotapstvo na vagonih koncentrira ob in na železnicah kako se na veliko tihotapi z valutami in devizami. — Leta 1920 so že v pomladi kričali po borznih poročilih, da ne spravijo žetve pod streho, ker bo preobilna in da morajo rezerve čez mejo. Vrag vedi, kako je to, da je na Dunaju in v Italiji naša moka ceneje kot pri nas. — Govorijo in hvalijo se naj, kakorkoli hočejo, resnica je in ostane: dotlej, da pojde valuta navzdol, a draginja navzgor, so v naši od narave blagoslovljeni Jugoslaviji nič prida gospodarji. Kako, da Češkoslovaška tako napreduje? Dali smo vendar 4 krone za en dinar in danes je češka krona dve nad dinar. Kako mi to občutimo! In zakaj? Manjkata nam Masaryk in Beneš. Pri njih je poštenje in delo. pri nas korupcija in korito. In kam drži ta pot? — In kje je rešitev?

Domača politika.

Govor g. Kukovca v Središču.

Govor g. Kukovca, ki ga je imel na Svečnici v Središču, je zbudil opravičeno zanimanje vse slovenske javnosti. Z ozirom na tožbo poslancev SKS proti „Naši Vasi“ ugotovimo danes iz govora gospoda Kukovca (glej celjsko „Novo Dobo“ z dne 7. in 9. februarja 1922) ta le dejstva:

1. Da so Samostojneži sklenili z demokrati pogodbo, ki je spisana in se lahko objavi
2. da vodstvo Samostojnežev ni odklonilo lepega prispevka demokratov za tisk in agitacijo.
3. da so Samostojneži, po prejetem denarju, pogodbo z demokrati prelomili
4. da je poslanec Urek podjeten samo v tem, da javno tají, da so demokrati žrtvovali stotisoče za organizacijo SKS.
5. da so samostojni voditelji popolnoma zanemarili svoje volilce in da SKS gre strahovito nazaj.

dobro ve, da ljudje pojdejo v hlev, čim vstanejo, in da ob tem času psi spijo, in prva kokoš, ki se zbudi in skoči na zemljo, je njena.

Drugi trenotek, ki si ga izbere lisica za lov, je opoldne. Ona dobro ve, da so ljudje pri kosilu in da, poleti, tudi malo počivajo. Lisica se tedaj priplazi počasi in oprezno po visoki zreli travi ali po klasastem žitu, višjem od nje, in v dveh skokih je med perotnino. Zgrabi kokoš, ki nima niti časa da bi kriknila. Če je kokoš preleška, jo zgrabi za perot in jo tako vleče s seboj; zakaj po izkušnji ve, da se vrat lahko pretrga, ako svoj plen zgrabi za vrat. Ko jo ugledajo tako s plenom v čeljustih, njeni mladiči skačejo od veselja. Ona pa jih uči, kako je treba raztrgati ugrabljeni plen. Mati jih pelje pred brlog na solnce in začne se šola. Pozneje pa jih bo učila, kako se hodi na lov,

Radić in Pribičević.

Vsa naša notranja politika je pravzaprav odvisna od dveh mož, ki se smrtno sovražita — od Radića in Pribičevića. Boj med tema dvema politikoma gre na življenje in smrt. Vsak ima svoj labor, vsak svoje prijatelje in pomočnike.

V zadnjih dneh je to nasprotje udarilo z vso silo v javnost: Hrvatski blok, ki ga vodi Radić, je sestavil spis, ki ga je namenil konferenci narodov in držav v Genovi. V tem spisu ostro obsoja Srbe in jih obtožuje nadvlade nad Hrvati in Slovenci. Če so dotični spis Hrvati tudi že odposlali v Genovo, ni znano; menda pa je zamišljen samo kot strašilo za Beograd.

Skoro istočasno pa je Protić obelodanil neko pismo nekega Hercigonja, atentatorja in komunista, ki ga je pisal ministru Pribičeviću. Iz tistega pisma je razvidno, da je hotel minister Pribičević po Hercigonji Radića odstraniti. Koliko je na tem resnice, še niso pojasnili ne v Zagrebu in ne v Beogradu.

Svetovna politika.

Konferenca v Genovi.

V kratkem se bodo sešli zastopniki držav v Genovi, da se dogovorijo o gospodarski obnovi sveta. Na konferenco je povabljen tudi sovjetska Rusija in bo baje sam Ljening prišel v Genovo. Amerika se še ni izjavila, ali se udeleži konference ali ne. Amerika je namreč zahtevala kot predpogoj za obnovo razorožitve vseh držav; potem bi bila ona voljna odpustiti vsem državam vse vojne dolgov. Toda Francija o razorožitvi noče nič slišati in zato tudi Amerika grozi, da bo prepustila Evropo njeni usodi. — Na genovski konferenci bosta zastopani tudi mednarodna zveza krščanskih strokovnih organizacij in socialistična mednarodna zveza. — 63 poslancev Hrvatskega bloka je spravilo na konferenco spomenico, kjer zahtevajo, da konferenca reši tudi sporno vprašanje med Hrvati in Srbi.

Rusija.

V Rusiji strda 20 do 30 milijonov ljudi. V Ameriki pa kurijo žito mesto premoga. Tako je danes človeštvo, brez usmiljenja. V naši državi je nešteto ruskih beguncev, ki jih vlada izdatno podpira, čeprav niso potrebni take pomoči kot oni gladajoči v Rusiji. Pa kapitalistične države radi tega nočejo podpirati stradajoče Rusije, ker vladajo tam boljševiski sovjeti. Samo da se tako neusmiljenje ne bo maščevalo!

jerebico preseneli v gnezdu, najmanjstnijo ribo ukrade iz ribičeve mreže, najbolj sočno ovoče poje v sadovnjaku, najbolj duhtečo strd pobere v čebelnjaku. Za „kislo grozdje“ ona zares ne mara. Če se poda pred trgatvijo v vinograd, obere najlepše grozde. A najsmelija je, kadar napade košnico, ne mareč za čebele in njihova žela. Polzaprtih oči trga z zobmi in nohti satovje. Pokrita s čebelami se umakne in se začne valjati. Potem pa se vrne zopet na delo, dokler ne utruji in ne uniči krilatega neprijatelja.

Neizmerno ljubezen ima lisica tudi za jajca. Toda ona ljubi samo čisto sveža, šele znešena jajca. Zato sliče za gnezdi, kjer kokoši ali pure nesejo jajca; najde gnezdo čisto prej nego gospodinja in tedaj z bogom bodoči piščanci in purančici. Ko najde jajce, ga da spretno med šape, razbije z zobmi lupino in ga slastno iz-

pije. Seveda, če le utegne, zavije prejšnji vrat kokoši ali puri, ki je jajce znesla. Toda to se ji redko posreči. Ko se je najlepše namestila v zasedi, da čaka na kokoš, jo često pravčasno izdajo pličke z okolnega drevja, ki prestrašene vpijejo, čim jo opazijo. Te pličke so zakleti neprijatelji lisice, zakaj tudi ona je njim sovražnik. Kadar jih lovi, leže lisica kraj kakega grma, leži tu nepremično kakor mrtva, in ko krilati svet pride počasi z vej, da jo vidi, ko si upa čisto do nje, tedaj skoči ona na njih z odprtimi čeljusti in šapami. Ptice ki osfanejo žive, ji seveda tega ne morejo pozabiti.

Toda vso svojo strategijo razvija lisica poglavitno proti kurnikom. Posebno v času, ko ima mlade in jih mora dojeti, pozneje tudi hraniti, tedaj začneja svoje delo že ob zori. Predrzno se splazi do samega kurnika in se postavi na stražo. Prav

kako se čaka v zasedi, kako se goni sled, kako se ubija ...

Ko pride noč, se pripravi lisica iznova na lov. Hodi po okolici, plazi se povsod in gleda, če ni kje v polju zaostalo izgubljen piščec, ali če ne spijo na prostem, kje na kakšnem nizkem drevesu kokoši, ki bi jih lahko omamila. Potem postopa okrog kurnika in pazi samo na pse. In ni je nizke ograde, ni luknje v njej, ni odprtih ali priprtih vrat, ki bi jih ona ne našla. In ko stopi v oblegano trdnjavo začne klati hitro in vse poprek. Kakor bi trenil, vsaka kokoš je mrtva, čim se jo dotakne lisica z zobmi za vrat. Potem jih prenaša, eno po eno, najlepše takoj v svoj brlog, druge pa na druga skrivna mesta. V naslednjih dneh si spravi tudi te, takoj ne more. Zakaj da bi zabrisala sled za seboj, se izgubi za nekaj dni iz kraja, kjer je izvršila pokolje.

Dolžnost dela na Bolgarskem.

Samo delo zamore rešiti človeštvo iz vojnih razvalin. Na Bolgarskem je zato vlada sklenila, da morajo vsi moški do 45. leta opravljati v gotovem času obče koristna dela. Ravno tako napoveduje vlada, da bodo morale vse neomožene ženske od 16. do 30. leta v kratkem štiri mesece delati v bolnišnicah, šolišnicah in na državnih posestvih. Imovitejši se bodo sicer lahko odkupile; odkupnina pa bo znašala najmanj 5000 levov.

Domače vesti.

Kdor nima vesti, ne naroči „Naše Vasi“, kdor vest ima, jo naroči za dva.

Umrli je v nedeljo 12. t. m. v Novi cerkvi pri Celju g. Karl Goričan vinarški nadzovnik pri okrajnem glavarstvu v Mariboru, po dolgi težki bolezni v 40. letu starosti. Bolezen si je nakopal v vojni v Karpatih. Zapustil je ženo in dva otroka. Blag mu spomin!

Rok za napoved osebne dohodnine je podaljšan do konca februarja. Napovedati se mora na tiskovinah izdanih od davčne oblasti.

Glede takse na voze na fedrih in podobno objavlja delegacija ministrstva financ v Ljubljani uradno: Občinstvo se opozarja na razglas delegacije ministrstva financ v Ljubljani pod št. B 11 5/20 iz leta 1922., ki bo v najkrajšem času izšel v Uradnem listu in vsebuje nekatere

važne izpremembe in dopolnitve predpisov o pobiranju takse na vozila ter razna pojasnila glede nekaterih do sedaj spornih vprašanj. Vsebina tega razglasa je v glavnem ta-le: Po tarifni postavki 100 začasnega zakona o taksah in pristojbinah (Ur. list št. 100) sta predvideni dve vrsti taks in sicer: 1. Taksa za prijavo držanja avtomobilov, fihakerskih voz, voz na vzmetih (fedrih) in biciklov. 2. Letna taksa za uporabljanje avtomobilov in fihakerskih voz osebno potrebo. Taksa za prijavo držanja se plačuje za vse vrste avtomobilov, fihakerskih voz in biciklov (bodisi motornih, bodisi navadnih) ne glede na to, ali se uporabljajo za prevažanje potnikov, prenašanje blaga, za špekulativne namene ali zgolj za osebno potrebo.

Vozovi na vzmetih (fedrih), to so vozovi na fedrih, ki niso fihakerski vozovi, kakor kočije, landauerji, breki, marveč druge vrste, n. pr. takozvani navadni koleslji in „zapravljivčki“, brez strehe in slično, plačujejo to takso samo tedaj, ako se uporabljajo izključno za osebo in rodbino lastnika (za luksuz). Ako jih pa redno uporablja lastnik tudi za prevažanje svojih potrebščin, pridelkov ali blaga, n. pr. mleka, zelenjave, mesa, manu-

fakturnega blaga itd., ne plača nikake takse, razen pod pogoji točke 20, člena 40 taksnega in pristojbinskega pravilnika. Po tej točki 20 se namreč plačuje za prijavo onih običajnih vozil po mestih in trgih, ki niso omenjena v tarifni postavki 100, ki se pa morajo po veljavnih policijskih predpisih prijaviti ter je treba za njih uporabo dobiti odobritev, taksa tar. postavka 1 po 2 Din in za dovolilo taksa in tarif. post. 3 po 5 Din, ako v področju poedinih oblastev ni predvidena posebna druga večja taksa. Običajni kmetijski vozovi, ki izključno služijo potrebam lastnika, ne plačujejo niti te takse (iz točke 20, čl. 49 pravilnika). Iz tega sledi, da se za navadna kmetijska vozila, kakor tudi kmetijske vozove na fedrih, ki se poleg uporabljanja za osebo in rodbino lastnika redno uporabljajo tudi za prevažanje rednih ujevovih potrebščin in pridelkov, kakor mleka, zelenjave itd., ne plača nikake taksa za prijavo držanja. Pod omenjenimi pogoji torej ne podlegajo taksi takozvani „koleslji“ (Steierwageri), „zapravljivčki“ (vozovi na fedrih z lojtrami in spređaj s sedežem) in slična vozila. Takih vozil sploh ni treba prijaviti, če so omenjeni pogoji za taksno prostost dani, Letna taksa se plačuje samo za uporabljanje avtomobilov in fihakerskih voz (kočij, landauerjev, brekov i. sl.) za osebno potrebo. Od plačanja te letne takse so izvzeti v točki 3 čl. 39 pravilna našeta vozila. Vsi avtomobili, vozovi in biciklji, ki služijo izključno za prevažanje materiala, oseb in orodja za gašenje požara, so vsake takse prosti. Stranke, ki so že položile takso, katere pa po teh novih predpisih in navodilih niso bile zavezane plačati, lahko prosijo za povračilo tekom 90 dni po položitvi takse pri onem oblastvu, kjer so takso položile.

Gospod namestnik Hribar je prepotoval vsó Slovenijo in so se vršile v vseh večjih krajih gostije. Zdaj pa poročajo, da belgrajska vlada g. Hribarju noče priznati teh stroškov in jih bo g. Hribar moral sam nositi.

Vrednost tujega denarja. Za ameriški dolar dokiš 303 K. Za avstrijsko krono 5 vinarjev. Za francoski frank 26 K. Za italijansko liro 14 K. Za nemško marko 1,60 K.

Ljutomer. Na prošnjo zveze viničarjev je pokrajinska vlada dovolila 50.000 K podpore in za pljuški okraj 10.000 K za revne viničarje, katero vsoto je okrajno glavarstvo razdelilo.

Vojaška uprava prepoveduje vojakom čitanje slovenskih časopisov brez razlike strank. Čudno!

Novi učni načrt za ljudske šole so izdelali v prosvetnem ministrstvu. Ta učni načrt postavlja srbohrvaščino za učni jezik in le prva štiri leta se

mec se ne zadovoljava s prvo ki pride iz grmovja; on izbira. On je ljubosumen, zvest in strasten. Samica mu je potrebna za daljši čas, zakaj skupno bosta vzgojila svoje mlade, dokler ne dorastejo. Ko si jo izbere, on se ji dolgo udvarja. Ovohavata se in gledata se; samica je malo v strahu, stoji nepremično, samec pa hodi okrog nje, kakor da jo hoče očarati. In ko se sporazumeata in dogovorita, odhitita, tesno prislonsjena drug ob drugega, naravnost v grmovje, in še se leskeče skozi vejevje njih zlata ali srebrna obleka. In tedaj se zopet oglasita, toda tiho, kratko, z nekim zamolklim bevskanjem, ki se sliši kakor govorica. Čez malo pa umolkne in zopet zavlađa tišina na blagi mesečini.

lahko vrši na izrecno željo staršev pouk tudi v slovenščini. — Proti takemu načrtu bodo nastopili vsi Slovenci.

Dopisi.

Sv. Jurij na Pesnici. „Slov. Gospodar“ poroča, da smo v nedeljo, dne 5. svečana kot pristaši „Samostojne“ sami onemogočili shod SKS, in gospodje „Gospodarja“ se že na tihem veselijo, da bo odslej v Šentjurju na P. en hlev in en pastir. Govorilo, nič boljšega in lepšega kakor to, a bojimo se, da ne bomo sprejeti, ker se bolje razumemo na plug in brano kakor na igralne karte, ker naše ženice niti ne vedo, kaj je dr. Korošca prima-puder, ker naše hčerke ne oblačijo balskih bluz, kadar plešejo z grabljami po travniku, ker ne nosijo svilenih nogavic, kadar spomladi gradijo svoj vrt in ne nalikajo haremskih čevljev, kadar kidajo gnoj. Resnica je, da smo sami razbili, SKS pri Sv. Juriju n. P., resnica pa tudi, da ne pojdemo kar na slepo v hlev SLS. Šli bomo tja, kjer najdemo poštenje, ljubezen in pozitivno delo. Če tega ne najdemo nikjer, ostanemo: ne samostojni, ampak samosvoji.

Gospodarstvo.**Nekaj o davkih.**

Davkoplačevalca v prvi vrsti zanimajo direktni davki. Indirektni so le splošni, katere plačuje sploh vsak konzument, vsled česar njihova peza ni tako občutna kakor prvih.

Zemljoradnika se poglavito tičajo ti-le davki:

- a) zemljarina;
 - b) hišna razredarina;
 - c) hišna najmarija;
 - d) splošna pridobnina;
 - e) dohodnina;
 - f) plačarina,
 - g) pribitek k vsem tem davku;
 - h) 5% davek;
 - i) invalidni davek;
 - k) 2% prispevek za melioracijo;
- ter končno prispevek za šolstvo in zdravstvo ter zamudne obresti pri davkih.

Proračun za leto 1922 določa na teh davkih in dokladah za Slovenijo znesek po 69,981.400 K.

Po lanskem proračunu je bilo poleg teh davkov plačati tudi onega na vojne dobičke, ki je znašal 280 milijonov. Ta davek letos odpade, le nekaj milijonov ga je še na dolgu. Vsled tega izpadka je letos proračun našel sledeče nadomestilo. Pobiral se bo 100% izredni pribitek na vse direktne davke z dokladami vred, torej v znesku onih 69 milijonov. Poleg tega pa še davek na premoženje, ki bo za Slovenijo znašal nekaj čez 230 milijonov.

Po domače povedano, davki so se zvišali, le krstili so jih drugače.

Vemo, da država brez davkov ne more izhajati.

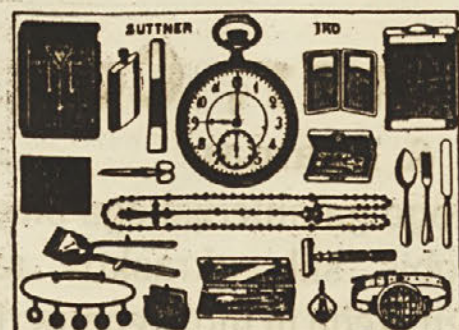
Vemo pa tudi, da davki morajo biti pravično razdeljeni in da se sme na naše rame le toliko naložiti, kolikor zmoremo. Če voz preobložim, mi ga živina ne izpelje in lahko se še mi voz polomi. Finančna politika mora kreniti drugo pot. Ona vidi le stare davčne vire. Mora gledati, da dobi tudi nove take vire, ker le v tem slučaju bo mogoče stare vire razbremeniti odnosno ne bode treba teh više obremenjevali. Slišimo vsaki dan o neizčrpnih bogastvih naše mlade države. Toda ta bogastva spavajo, ker ni podjetnih rok, ki bi te zaklade vzdignile ter s tem ustvarile nove davčne vire.

Domači podjetnosti pa še mečejo razne polene pod noge. Vsak novi podjetnik mora utrpeti razne takse, pota in komisije od raznih oblastev. predno dobi dovoljenje za obistinitev projektiranega podjetja. To traja tudi mesece in mesece, ker drugače pri današnjem sistemu tudi biti ne more. Glavno osebo ima pa davčna oblast. Ko ta zve za novo se snujoče podjetje, takoj vpraša, odkod je kapital. Po možnosti ga obdavči in s kaznimi zmelje, da ga malo ostane. Zbog te nevarnosti se kapital pri nas skriva ter beži v tujino, največ v tujih valutah. Tako se naš denar naložen v tujem denarju giblje v tujini v njeno ekonomsko in davčno korist, mi pa lahko gledamo za njimi. Treba je, da se naš denar povrne v domovino. Da se to zgodi, ga je treba oprostiti davka in odvisnih težkoč pri snovanju novih podjetij. Na ta način bi z novimi podjetji ustvarili nove davčne vire, ki bi na drugi strani tudi bogatili narodno premoženje, ker bi se obdačil še le investirani kapital po svojih dohodkih. Seveda se bo nam ugovarjalo, da bi tu oprostitve davka bila nekaka premija za one, ki so znali dosedaj svoj kapital skrivati. Temu odgovarjamo: „Bolje je držati ga, kot lovi ga; po toči ne pomaga zvoniti!“ Bolje je, da damo temu kapitalu možnost vrnitve in razmaka v domovini, kakor pa da dalje služi nam več ali manj neprijateljskemu tujcu, nam pa ne koristi. Tuji kapital že slega svoje pohlepne roke po naših zakladih. Naš kapital v tujini ne more tekmovali, vsled česar moramo vsega zbrati, kolikor ga premoremo.

Pri izvažanju naših pridelkov tudi mi zemljoradniki vidimo, kako lep davčni vir uhaja državi. Toliko, kakor mi dobimo za svoje pridelke, najmanj toliko, če ne več, zaslužijo pri izvozu razni prekupci in izvozničarji. Zadnje davčna oblast še lahko prime, toda prekupci osebno na deželi so večinoma brez davčne kontrole, vsled česar država za dohodke teh ljudi ne zve, pri čemur gredo njeni davki v zgubo. Ko naša mladostno čila zemljoradniška stranka dovrši svojo organizacijo, bo njena prva naloga, združiti vse zemljoradnike gospodarsko v

Našli bodete

za lastno uporabo in darila predmete v zlatu, srebru, nakite, ure, verižice, prstane, uhane, narokvice in krstne spominske obeske, ter od raznih potrebščin

Tvorniške tvrdke H. SUTTNER, Ljubljana, št. 979.

kaj iščete

pri znani firmi Suttner po najnižjih dnevnih cenah v najlepšem modernem izdelku.

Žlice, nože in vilice, škarje, žepne nože, doze za cigarete in duhan, strojeve za brijanje, nažigače i. t. d.

vsebuje sjajni katalog s slikami od

zadrugah. Ustanovile se bodo zadruge, ki se bodo pečale same z iz- in uvozom, shranile dobiček, ki danes odpade na prekupce ter radovolje del tega pobička odstopile državi v obliki davkov. Tako bode za državo zopet nov davčni vir ustvarjen.

V slogi je moč. Stovenski oratar še hodi trnjevo pot spoznanja, ki mu bode pokazalo, da je njegova moč le v celodržavni zemljoradniški stranki. Poljedelci, ki še niste v tej stranki, pohitite v njo, da v bratski zvezi s Hrvali in Srbi spasi se in državo! Program naše stranke je vsakomur znan, mi zidamo in ne podiramo. Hočemo postaviti vsacega na trdne noge in s tem tudi državo. Dokler je slovenski oratar razcepljen na razne pokrajinske stranke, je nesložen in slab. Vsak ve, da je jeden mlatič v 4 dneh tega ne omlati, kar vsi štirje omlatijo v enem dnevu. Treba je, da se vsak poljделец nasrka zemljoradniškega

duha in misli, potem bo tudi delo na združnem polju lahko in v blagor zemljoradnikov, ker se ne bodo bogatili prekupčevalci s sadovi naših žuljev.

Naša stranka mora biti najmočnejša v parlamentu, ki bode uredila vse gospodarstvo ter pravično razdelila vsa bremena davkoplačevalcem. Iskala in našla bode nove davčne vire in čim več jih bode našla, tim manjša bode bremena dosedanjih davčnih virov. To bode glavna zadača gospodarskega parlamenta, v kakršnega bodedo današnji političen parlament spremenili s tem, da bodedo vrgli iz njega politiko, za katero bodedo že dopustili postransko torišče za ljudi, ki mislijo, da se svet brez politike podere. Naš klic pa ostane: „Ne navijati starih davčnih virov, nego iskati nove in s tem olajšati bremena starim virom!“ V.

Za zabavo.

Sinko v vlaku. Vozi se oče s sinkom v vlaku. Sinko se spenja na okno ter hoče ven gledati. Oče mu pravi, da je to nevarno in da mu utegne veter klobuk odnesti. Sinko se za to ne zmeni ter dalje gleda pri oknu, nakar mu oče liho klobuk sname rekoč: „Vidiš, veter ti je klobuk odnesel!“ Sinko se zajoče za klobukom, nakar mu oče svetuje, naj pogleda skozi okno, on pa bo zažvižgal in klobuk se vrne. Rečeno, storjeno in oče mu liho dene klobuk na glavo. Čez nekaj časa pa sinko vrže klobuk skozi okno rekoč: „Atek, zdaj pa le žvižgajte, da pride klobuk nazaj!“

Pameten nasvet: V trdi noči prebudi nekega zdravnika silno razbijanje po vratih. Odpre okno ter zakliče: „Kaj je?!“ Odvrne mu glas: „G. doktor, hitro pojdite k nam, naš Jaka je miš požrl!“ Zdravnik nevoljen, da ga budi iz sladkega spanja, zbog take malenkosti, se odreže: „Spravi se; povej Jaku, naj še mačko požre.“

Oj ta muha! Gost najde v pivu muho, kar potoži natakarici. Ona mu nasvetuje, naj zamiži in spi, pa bo dobro. Gost tako naredi ter plača natakarici en krajcar. To pa njo razjezi ter pravi, da stane pivo 10 krajcerjev, nakar njej gost odgovori: „Zamiži, pa bo dobro!“

Dobra žena in mati ima vedno nekoliko steklenic lekarnarja Fellerja prijetno dišečega „Elsäfluida“ pri hiši. Dobro služi za drgnjenje hrbta, rok, nog in celega telesa, kot kosmetikum za usta, kožo in glavo. Mnogo močnejši, izdatnejši in delujoči kakor francosko žganje. 3 dvojne steklenice ali 1 specialno steklenico skup z zamotom in poštnino za 48 K pošilja: Eugen V. Feller, Stubica donja, Elsatrg št. 318, Hrvatska.

Širite list „Naša Vas“

„Pri kmetu“
ANTON FAZARINC
(preje Srimc)
CELJE, Kralja Petra cesta.

Priporoča svojo bogato zalogo špeterijskega in kolonijaln. blaga, semen in deželnih pridelkov.

Postrežba točno in solidna!

Cene zmerne!

Kupuje vse vrste deželnih pridelkov.

13-15

Anton Lečnik
urar, zlatar, optik,
CELJE, Glavni trg 4.
Popravila točno in dobro.
Za zlato in srebro se plačuje najvišja cena.

52-1

Oglejte si 52-12
manufakturno trgovino
J. KUDISZ
Celje-Gaberje št. 16,
nasproti vojašnici Kralja Aleksandra.
Priporoča se vsem odjemalcem:
:: na drobno in debelo. ::
Dospela je velika množina inozemskega blaga po zelo nizkih cenah; na primer sukno za moške in ženske obleke, celir, šifon in raznovrstno manufakturno blago.

Zajčja
in **lisičja krzna**

kakor vsa druga krzna
in sirove kože kupuje
po najvišjih cenah

MAKS STÖSSL
trgovina z usnjem Celje.

Išče se služabnik

za graščino v Škofjivasi pri Celju, ki bi se razumel tudi v vrtnarstvu. Plača po dogovoru. Ponudbe na inžinirja L. Merville, Škofjivas pri Celju.

Vizum

za polne liste preskrbljujem že skozi 3 leta v Ljubljani in Zagreb, ter se priporočam cenjenemu občinstvu še za naprej. Polni listi se preskrbijo takoj. V slučaju potrebe preskrbim lahko tudi kake druge stvari.

E. Pitamic, Aškerčeva ul. št. 5.
zraven hotela „pri Pošti“.

2-1

Širite list „NAŠA VAS“

Štefan Lokar
Gaberje pri Celju 26-4
Kupuje in prodaje vsakovrstni stavbeni in rezani les.

Franc Kramar, Celje
prej Prica & Kramar 26-4

priporoča svojo veliko zalogo galanterijskega blaga, paternoštrov, svetih podob, slik, okraskov, različnih igrač, ter raznega ženskega in moškega perila. Zaloga cigaretne papirja in stročnic.

Lastnik, izdajatelj in odgovorni urednik: A. Novačan.

FRANC SODIN
tovarna strešne in zidne opeke
LJUBEČNO pri CELJU,
:: poštni predal 73 ::
Gostilna in veleposestvo Bukovžlak 15-15

ZLATARSKA TVORNICA!
Izdelovanje srebrnine in zlatnine, specialitetne doze za svalčice in smodke. — Občinstvu se toplo priporoča
IVAN BEUC, CELJE
Gosposka ulica. 26-15

Priporoča se:
Janko Božič, Celje
zraven gostilne „Branibor“
Špecerija, kolonijalno blago
:: in deželni pridelki ::
Cene zmerne. Postrežba točna.

SNOJ & MODIC, Ljubljana
Prešernova ulica št. 3, v hiši Mestne hranilnice.
Priporoča
svojo zalogo najmodernejših vzorcev manufakturnega blaga.

Franc Čater
posestnik in lesni trgovec v CELJU
se priporoča 15-15
za nakup in prodajo vsakovrstnega lesa.

TISKARNA A. RODE

Vizitke, poročna naznanila, zavitki, pisma, računi, bolete, vabila, lepaki, letaki, posmrtnice, cirkularji, stroškovniki, trgovske karte, knjige v vseh velikostih, brošure, časopisi ter sploh vsa v tiskarsko stroko spadajoča dela v eni ali več barvah. :: Izdelovanje štampilj iz kavčuka.

LASTNA KNJIGOVEZNICA
Izvršuje vsa v svojo stroko spadajoča dela ceno in okusno.

CELJE, RAZLAGOVA ULICA 12.

Tiska: A. RODE, Celje.